

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa T. J.

przeciwko N. Spółce z o.o. w likwidacji w R.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w porze nocnej, ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 maja 2017 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.

z dnia 10 marca 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2025 (dwa tysiące dwadzieścia pięć) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 marca 2016 r., sygn. akt VII Pa (...) Sąd Okręgowy w Ł. w sprawie z powództwa T. J. przeciwko A. Sp. z o.o. w Ł. i N. Sp. z o.o. w likwidacji w R. o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w porze nocnej oraz ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy – oddalił apelację pozwanych od zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z 28 sierpnia 2015 r., sygn. akt X P

(...), w którym Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo.

Sąd Okręgowy uznał, że Sąd Rejonowy dokonał zarówno prawidłowych ustaleń faktycznych, jak i rozważań prawnych, w związku z czym Sąd Okręgowy przyjął te rozważania Sądu pierwszej instancji za własne. W ocenie Sądu odwoławczego ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wynikało, że łączące strony umowy były *de facto* umową o pracę, gdyż wykazane zostały wszystkie cechy charakterystyczne dla takiej umowy, jak wykonywanie pracy podporządkowanej na rzecz pozwanych i na ich ryzyko, pod ich kierownictwem, w miejscu i czasie przez nich wyznaczonym z obowiązkiem przestrzegania czasu pracy i dyscypliny pracy w sposób powtarzający się, pozostawanie w stałej dyspozycji pracodawcy, wymóg osobistego świadczenia pracy za odpowiednią zapłatą. Powód nie miał możliwości samodzielnej zmiany postępowania, nie mógł opuścić miejsca pracy, nie mógł nawet samodzielnie decydować w wyjątkowych sytuacjach. Obowiązek osobistego wykonywania pracy wynikał zaś wprost z zawartych umów. W związku z powyższym Sąd drugiej instancji uznał rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego i stwierdzając, że nie miało miejsca żadne, z zarzucanych w apelacji naruszeń prawa materialnego i procesowego, oddalił obie apelacje.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła skargą kasacyjną pozwana N. Sp. z o.o. w likwidacji w R. w całości. Skargę oparto na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 22 § 1 i 1¹ k.p., sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia o charakterze zatrudnienia mają przepisy odrębne oddziaływujące na swobodę kształtowania cech i zasad nawiązanego stosunku prawnego, w zakresie kwalifikacji jakimi musi legitymować się pracownik, szczegółowego sposobu wykonywania obowiązków w ściśle określony sposób narzucony przez Zleceniodawcę (podmiot zlecający wykonywanie usług ochrony), a w konsekwencji czy dopuszczalny jest automatyzm kwalifikowania poszczególnych cech stosunku pracy w oderwaniu od szczególnych ustaleń w zakresie stanu

faktycznego.

W piśmie procesowym z 2 października 2016 r. pełnomocnik powoda wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania albowiem nie zachodzi żadna z okoliczności o których mowa art. 398⁹ § 2 k.p. coraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze

wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego ma jedynie charakter pozorny, w istocie stanowi ono bowiem polemikę z ustaleniami Sądów rozpoznających przedmiotową sprawę i jako takie nie ma ono wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Skarżący nie wykazał, aby sformułowane zagadnienie było rzeczywiście zagadnieniem istotnym, a zatem, aby ta kwestia budziła poważne wątpliwości i miała znaczenie dla rozstrzygania podobnych spraw w przyszłości.

Godzi się zauważyć, że Sądy nie zanegowały dopuszczalności zatrudniania

przez podmioty świadczące usługi ochroniarskie na podstawie umów cywilnoprawnych, co więcej, Sąd Okręgowy wyraźnie potwierdził w zaskarżonym wyroku taką możliwość. Nie oznacza to jednak, że charakter zawartej umowy może być determinowany wyłącznie przez jej nazwę. Jak bowiem słusznie zauważyły Sądy orzekające w niniejszej sprawie, rodzaj zawartej umowy zależy przede wszystkim od cech charakterystycznych jakie nadały im strony. Jeżeli w zatrudnieniu na podstawie danej umowy dominują cechy charakterystyczne dla umowy o pracę, to niezależnie od nazwy umowy i pierwotnych założeń stron, mamy do czynienia z umową o pracę, jeżeli zaś dominują cechy którejs z umów cywilnoprawnych, to taki jest też charakter umowy. Właśnie elementy charakterystyczne występujące w stosunku zatrudnienia winny być przede wszystkim badane przez Sądy podczas rozpoznawania powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Należy także zauważyć, że art. 22 § 1 i § 1¹ k.p. doczekały się bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego, który wielokrotnie wypowiadał się co do ustalania czy praca wykonywana na podstawie umowy ma cechy, o których mowa w tych przepisach, czy też jest stosunkiem cywilnoprawnym (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2016 r., I PK 139/15, LEX nr 2057610; wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 2015 r., II PK 189/14, OSP 2016 nr 9, poz. 89; wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2011 r., II PK 82/10, LEX nr 817515; wyrok Sądu Najwyższego z 5 maja 2010 r., I PK 8/10, LEX nr 602668).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 2 pkt 6 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.